

Albanija: Ekoloska tempirana bomba

Author: IWPR

Zagadjenost ugrozava na hiljade Albanaca koji su se nasli u zacaranom krugu nemastine.

Jedna od najzagadjenijih oblasti na Balkanu istovremeno je i dom za 15.000 Albanaca, koji radije pristaju na rizik koji sa sobom nosi zagadjenost, nego na preseljenje u siromasnije, mada ekoloski zdravije krajeve.

Pijaca voda, mleko i povrce su kontaminirani otpadom iz starih hemijskih fabrika u Spitaleu, u oblasti Porto Romano zapadnog drackog okruga, udaljenog 40 kilometara od Tirane.

Vlasti, medjutim, podsticu doseljavanje u ovu oblast i izgradnju novih kuca umesto da teze evakuaciji zagadjenog regiona. "Ova oblast je u potpunosti zagadjena", kaze Ilir Cesja, direktor regionalnog ogranka ekoloske organizacije iz Draca, koji vec godinama zahteva od organa vlasti da ne podsticu priliv novog stanovnistva u ovo podrucje.

"Makar smo zivi", kaze 50-godisnji cobanin Sakip Jani, koji izgleda kao sedamdesetogodisnjak. "Sta da se radi?" U jednoj prodavnici na ulazu u Spitale, mestanka Dafina kaze: "Ovde sam dosla pre 11 godina ne bih li pronasla bolji zivot. Kasnije sam otkrila da je sve zatrovano, ali nemamo drugih mogucnosti nego da ostanemo ovde." Jedan decko dobacuje: "Kao sto vidite - nista nam se nije dogodilo!"

Za vreme bivseg komunistickog rezima u Porto Romanu je radila fabrika pesticida kao i kozno-preradivacka industrija. Lokalno stanovnistvo jos uvek zivi u barakama smestenim izmedju dve bivse fabrike. Dr Behar Musatliju iz doma zdravlja kaze da mestani uglavnom pate od leukemije i bolesti bubrega, kao i koznih infekcija.

Pre tri godine, Agencija za zastitu okoline Ujedinjenih nacija, UNEP, ubrojila je ovu zajednicu medju osam najzagadjenijih oblasti u zemlji. Uprkos tome, vlada nije mnogo toga ucinila. Na stotine tona opasnih, toksicnih supstanci su i dalje na ovim lokacijama mada je Evropska unija, EU, ulozila 12 miliona eura u projekat uklanjanja stetnih materija.

Za sada, ljudi u Spitaleu jedino razmisljaju o tome kako preziveti u nemastini. Ni ne pomisljaju koliko su blizu smrti. U pojasu izmedju dve bivse fabrike nalazi se lokalna osnovna skola koju pohađa 431 ucenik. Za vreme odmora i posle casova, djaci se igraju na tlu prekrivenom iscepanim vrecama pesticida. Pre tri godine utrosen je novac na popravku skolske zgrade umesto da se zgrada porusi, a djaci izmeste, kako su to ekolozi trazili.

Deca, koju je ovaj izvestac pitao da li su svesna opasnosti, prosto su slegala ramenima, nasmesila se i otrcala - pokazujuci kako su zdrava. Jedna od nastavnica, koja je zelela da ostane anonimna, rekla je da ni ona ni njene kolege nisu imale drugih mogucnosti nego da prihvate rad u ovoj oblasti. "Sta da radim? Imam posao i moram da ga zadrzim. Ukoliko ga napustim, necu moci da izdrzavam svoju porodicu."

Ljudi koji su se nastanili u naselju Porto Romano dosli su iz mesta u kojima nisu mogli zaraditi za zivot. "Ko bi nama dao plac da izgradimo kuce i zemlju da posejemo zito ako bi se iselili oдавде?", pitaju oni.

Genc Alizoti, predsednik regionalnog veca Draca, tvrdi da Porto Romano ne spada u nadležnost organa vlasti, te da nema sredstava da se resi ovaj problem. On, medjutim, priznaje da bi ljudi trebalo da se isele iz tog podrucja kao i da se zaostali pesticidi uklone. "Zvanicnici su nas prepustili na milost i nemilost sudbini", pozalio se Sadik Berisa, bivsi radnik u fabrici pesticida.

Albansko ministarstvo za zastitu zivotne okoline saopstilo je da su medjunarodni donatori dali 20 miliona americkih dolara za rasciscavanje najzagadjenijih oblasti u zemlji. Prvi korak ce biti uklanjanje zagadjivaca iz naseljenih oblasti. Imajuci u vidu dosadasnje rezultate vlasti u ovoj oblasti, verovatno ce proci poprilično vremena pre nego sto tako nesto desi.

Edmond Prifti je izvestac Albanske novinske agencije, ATA.

Location: [Balkans](#)
[Macedonia](#)
[Albania](#)
[Serbia](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/albanija-ekoloska-tempirana-bomba>